

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU PREGĂTIREA ȘI PERFECȚIONAREA AVOCAȚILOR

EXAMEN ABSOLVIRE SESIUNEA NOIEMBRIE 2016

Drept penal

Speta 1

Prin plângerea penală înregistrată în data de 13.10.2009 pe rolul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București sub nr. de dosar 100/P/2009 (aflată la filele 5-8 din vol. 3 al dosarului de urmărire penală nr. 100/P/2009 al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București), partea vătămată E. a solicitat începerea urmăririi penale, punerea în mișcare a acțiunii penale și trimiterea în judecată a făptuitorului A., avocat în Baroul București, sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de fals material în înscrisuri oficiale, uz de fals, înșelăciune în convenție și șantaj, prevăzute de art. 288, 291, 215 alin. (1) și (3) și art. 194 alin. (1) din Legea nr. 15/1968 privind Codul penal, precum și a infracțiunilor de evaziune fiscală și bancrută frauduloasă.

În motivarea *in fact* a plângerii, partea vătămată a precizat, în esență, că a formulat cerere de chemare în judecată a pârâților B. și C., fiind format dosarul civil nr. 101/1997, pe rolul Judecătoriei Sectorului 6 București, având ca obiect revendicarea de la pârâți a unui teren în suprafață de 1000 m.p. situat în București, Sect.6. L-a anjagat, în calitate de apărător, pe avocatul A. care, contrar obligațiilor ce derivă din Legea nr. 51/1995 privind profesia de avocat, a refuzat să îi elibereze contracte de asistență juridică și a încasat sume importante de bani în contul onorariului, fără a-i elibera chitanțe justificative și facturi fiscale.

După soluționarea procesului de revendicare, făptuitorul l-a convocat pe partea vătămată la sediul cabinetului său de avocat, unde i-a solicitat să semneze o convenție redactată de el, având ca obiect valorificarea terenului revendicat și împărțirea sumei obținute din vânzare, convenție pe care partea vătămată a semnat-o sub presiune, fiind amenințat de făptuitor în sensul că vor pierde alt proces care avea ca obiect evacuarea unui terț de pe terenul câștigat și plata lipsei de folosință. Așa fiind, în urma manoperelor frauduloase exercitate de făptuitor, în data de 30.03.2002, partea vătămată a semnat așa-zisa convenție în care făptuitorul a inserat și suma de 20.000.000 Rol reprezentând pretinse cheltuieli efectuate.

Continuând seria manoperelor frauduloase, în încercarea de a acoperi faptul că a încasat importante sume de bani pentru care nu a eliberat chitanțe și pentru care nu a plătit impozit, ulterior, în datele de 28.05.2003 și 30.09.2003 făptuitorul a întocmit două contracte de asistență juridică pe care le-a semnat, cu precizarea că la data la care i le-a prezentat părții vătămate, avocatul completase doar petitul acestora, nu și conținutul lor, asigurând-o pe partea vătămată că acestea au ca obiect activitatea pe

care a desfășurat-o până în momentul respectiv și urmau a fi folosite la emiterea chitanțelor justificative pentru sumele de bani pe care partea vătămată i le-a plătit în decursul anilor.

Procedând în acest fel, făptuitorul a denaturat conținutul contractelor de asistență juridică prin alterarea lor, fapt ce a produs consecințe juridice, deoarece înscrisurile au fost folosite la executorul judecătoresc când făptuitorul a cerut punerea lor în executare silită.

Toată pretinsa activitate infracțională descrisă mai sus a culminat cu executarea silită a părții vătămate de către făptuitor în dosarul nr. 103/2008 al Biroului Executorilor Judecătorești "D", prin înființarea popririi pe pensie, urmărindu-se și executarea sa imobiliară.

Partea vătămată a mai precizat că se constituie parte civilă în procesul penal cu suma de 93.850,80 de lei reprezentând daune morale, în urma suferințelor pricinuite sănătății sale din cauza manoperelor ilicite ale făptuitorului, manopere care au culminat cu înființarea popririi pe pensia sa.

În drept, partea civilă a invocat prevederile art. 221 și art. 222 din Legea nr. 29/1968 privind Codul de procedură penală.

În dovedirea plângerii, partea civilă a solicitat administrarea probei cu înscrisuri și a probei testimoniale cu depozițiile martorilor care cunosc în mod direct împrejurările la care a făcut referire în plângere.

În data de 16.02.2010, partea civilă E. a formulat o completare la plângerea penală inițială înregistrată sub nr. 100/P/2009 împotriva făptuitorului A. (aflată la filele 137-141 din vol. 3 al dosarului de urmărire penală nr. 100/P/2009 al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București), cu privire la fapte noi, respectiv infracțiunea de sustragere sau distrugere de înscrisuri, prevăzută de art. 242 alin. (1) din Legea nr. 15/1968 privind Codul penal, referitoare la sustragerea înscrisurilor aflate la filele 381-382 din dosarul civil nr. 4638/2003 care s-a aflat pe rolul Judecătoriei Sectorului 6 București.

Lucrarea profesională 1

Care este încadrarea juridică corectă a faptelor?

Lucrarea profesională 2

Analizați incidența în cauză a principiului aplicării legii penale mai favorabile, prevăzut de art. 5 alin. (1) C.pen.

Lucrarea profesională 3

Formulați apărări, în calitate de avocat al inculpatului, pentru individualizarea judiciară a pedepsei, conform art. 72 din Legea nr. 15/1968 privind Codul penal, cu aplic. art. 5 alin. (1) C.pen.

Speta 2

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel Târgu Mureș la data de 30.12.2014 sub nr. xxx Parchetul de pe lângă Judecătoria Târgu Mureș a declarat apel împotriva sentinței penale nr. 111/09.12.2014 pronunțată de Judecătoria Târgu Mureș. În motivarea apelului, procurorul critică soluția de achitare a inculpatului dispusă de prima instanță și solicită condamnarea inculpatului. Inculpatul nu a dorit să facă noi declarații în fața instanței de apel. S-a asigurat asistența juridică prin apărător ales. Analizând actele și lucrările dosarului, instanța de control a reținut următoarea situație de fapt:

Prin sentința penală nr. 111/ 09.12.2014 pronunțată de Judecătoria Târgu Mureș, s-au hotărât următoarele:

În baza art. 396 alin (1) și 5 C.proc.pen. raportat la art. 16 alin (1) lit.c C.proc.pen. a fost achitat inculpatul I.G., pentru săvârșirea infracțiunii de conducere pe drumurile publice a unui autovehicul fără a poseda permis de conducere, faptă prevăzută de art. 86 alin (1) din O.U.G. nr. 195/2002, cu aplicarea art. 3 C.pen.

În temeiul art. 398 raportat la art. 275 alin (3) C.proc.pen., cheltuielile judiciare au rămas în sarcina statului.

S-a luat act că inculpatul a fost asistat de avocat ales. Pentru a pronunța această hotărâre, prima instanță a reținut următoarele:

Din cuprinsul actelor și probelor administrate, instanța a analizat în primul rând, procesul-verbal de constatare a infracțiunii flagrante din data de 20.07.2013, încheiat de către lucrătorul de poliție O.N.M., audiat în calitate de martor în faza cercetării judecătorești. S-a observat, așadar, că singura persoană care a întocmit actul respectiv era martorul O., întrucât acesta nu forma patrulă cu niciun alt polițist, îndeplinind funcția de control și coordonare a celorlalte echipaje de poliție din tura de serviciu. Mai apoi, procesul-verbal prevedea că a fost întocmit "în prezența martorilor asistenți B.M". Audiat în calitate de martor în faza cercetării judecătorești, B.M. a prezentat o variantă total diferită față de cea reținută de către organele de poliție, în sensul că în ziua de 20.07.2013, se afla în centrul mun. Târgu Mureș împreună cu anumiți membri ai familiei sale și că a fost abordat de către lucrătorul de poliție C.F. care i-a solicitat să îl însoțească la sediul Poliției Mun. Târgu Mureș, unde i s-a spus să semneze anumite acte, fără însă a cunoaște conținutul. Astfel, audiat în fața instanței cu privire la întocmirea procesului-verbal de constatare a infracțiunii flagrante, martorul O.N.M. a declarat că nu își amintea împrejurările în care martorul B.M. a semnat actul constatator, întrucât a trecut ceva timp de atunci. Din declarațiile martorului B.M. coroborate cu cele ale martorului C.F., a rezultat însă că martorul B.M. nu a fost la locul constatării infracțiunii de către lucrătorul de poliție O.N.M., ci a fost luat din centrul mun. Târgu Mureș de către martorul C.F., lucrător de Poliție în cadrul aceluiași compartiment ca și O.N.M. și condus la sediul organelor de poliție, și abia în acest moment martorul a semnat procesul-verbal. Cu privire la ce anume s-a întâmplat la sediul poliției, martorul C.F. a arătat că nu știa, întrucât el doar a dus martorul acolo, după care a plecat, răspunzând apelului lansat de către martorul O.N. prin stația de emisie-recepție. Mai mult decât atât, din coroborarea declarațiilor

martorului B.M. cu procesul-verbal prin care organele de poliție atestă că în cursul urmăririi penale acesta nu și-a scris singur declarația, a rezultat că martorul nu era alfabetizat și nu cunoștea conținutul actului pe care l-a semnat.

Aceste aspecte au fost de importanță deosebită, întrucât procurorul, în susținerea acuzației, a arătat în actul de sesizare a instanței că martorul B.M. l-ar fi văzut pe inculpat conducând autoturismul pe str. Valea Rece, iar mai apoi pe str. Sighișoarei din mun. Târgu Mureș, ori așa cum s-a stabilit mai sus, martorul nu avea cum să vadă dacă inculpatul a condus vreun autoturism sau nu, de vreme ce acesta nu a fost în zona respectivă și nu a luat parte în mod direct, prin propriile sale simțuri, la întocmirea procesului-verbal de constatare a infracțiunii flagrante.

Chiar dacă Parchetul s-a sesizat pentru infracțiunea de mărturie mincinoasă, cert a fost că martorul nu a fost prezent la locul săvârșirii faptei, iar ezitățile lucrătorului de poliție care a întocmit actul, coroborate cu declarațiile martorului B.M. și ale martorului C.F. consfințesc acest lucru. În aceste condiții instanța a constatat că singurul element, care a mai rămas din acuzația penală formulată de procuror, era un proces-verbal de constatare a infracțiunii flagrante, al cărui semnatar nu își mai aducea aminte dacă martorul asistent a fost prezent sau nu, în condițiile în care acesta se afla singur în mașina organelor de poliție. Mai mult decât atât, mijlocul de probă a fost obținut prin încălcarea principiului loialității administrării probelor. În exercitarea funcției de urmărire penală, constatarea și investigarea infracțiunii flagrante, prezintă importanță deosebită întrucât are o serie de particularități datorită faptului că este descoperită în momentul săvârșirii sau imediat după săvârșire, iar datele obținute, suficient de consistente, trebuie administrate în conformitate cu principiul loialității administrării probelor. Încălcarea acestui principiu generează obstacole insurmontabile și poate constitui o cauză a erorilor judiciare. Metoda martorului de serviciu la care au apelat organele de poliție în cauza de față este inadmisibilă într-un stat de drept, iar magistratul judecător, în exercitarea funcției sale de jurisdicție, este chemat să cenzureze aceste practici abuzive ale organelor de stat și să asigure echilibrul între acuzare, reprezentată de procuror, și apărare. De altfel, chiar procurorul a avut dubii asupra declarațiilor date de martorul B.M., de vreme ce la data de 13.05.2014 a emis ordonanță de delegare prin care dispunea reaudierea martorului B.M. Declarația luată astfel, era scrisă tot de către organul de poliție, ba mai mult, instanța a constatat că această din ultimă declarație (dată la data de 20.05.2014) a fost luată în scopul de a preciza că martorul B.M. ar fi văzut când inculpatul conducea autoturismul, declarația inițială din data de 20.07.2013 neprecizând acest lucru și fiind ambiguă, aspect care nu a făcut decât să întărească faptul că martorul nu l-a văzut pe inculpat în momentul săvârșirii faptei sau descoperirii acestuia, ci a semnat, la îndemnul organelor de poliție, anumite acte al căror conținut nu îl cunoștea. Instanța a constatat că în cauză nu s-a respectat nici principiul aflării adevărului prevăzut de art. 5 alin (2) C.proc.pen. și art. 100 alin (1) C.proc.pen., întrucât organele de urmărire penală, în exercitarea rolului lor activ și-au concentrat activitatea pe obținerea de probe în mod exclusiv în defavoarea inculpatului, ignorând dubiile care existau cu privire la administrarea probei cu martori. Dacă în cazul organului de poliție, ca organ de execuție, această strategie de

obținere de probe în mod neloial are o veche tradiție, "martorul de serviciu" fiind o activitate des întâlnită la nivelul poliției, procurorul, ca organ cu funcție de urmărire penală ar trebui să cenzureze asemenea metode ale organelor de stat, întrucât dispune de cadrul legal și materie în acest sens.

Lucrarea profesională 4

Care este încadrarea juridică corectă a faptelor ?

Lucrarea profesională 5

Care este legea penală mai favorabilă?

Lucrarea profesională 6

Care va fi soluția pronunțată de către instanța de control judiciar ?

Speta 3

În fapt, inculpatul X a fost trimis în judecată pentru comiterea infracțiunii de delapidare prevăzută în art. 295 C. pen. rap. la art. 309 C. pen., reținându-se că, luna decembrie 1999, în calitate de gestionar în cadrul unei instituții publice, și-a însușit mai multe bunuri mobile, în valoare de 2.500.000 lei.

Prin sentința pronunțată în data de 01.06.2016, Tribunalul București – Secția I penală, apreciind că legea penală mai favorabilă este legea nouă, în temeiul art. 16 alin. (1) lit. f) C. proc. pen., a dispus încetarea procesului penal, datorită împlinirii termenului de prescripție specială.

Având în vedere datele și împrejurările prezentate mai sus, trebuie să răspundeți motivat la următoarele întrebări:

Lucrarea profesională 7

Care este legea penală mai favorabilă?

Lucrarea profesională 8

Ce se înțelege prin pedeapsă prevăzută de lege, în cazul dispozițiilor art. 309 C. pen., limitele prevăzute în art. 295 sau cele majorate cu jumătate, conform dispozițiilor derogatorii?

Lucrarea profesională 9

Arătați dacă soluția instanței este sau nu legală?

Speta 4

În fapt, Societatea K a fost trimisă în judecată prin rechizitoriul Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1, alături de un angajat al acesteia, inculpatul X, pentru comiterea, în coautorat, a infracțiunii de ucidere din culpă.

În actul de sesizare, s-a reținut că atât Societatea K, în calitate de angajator, cât și inculpatul X, în calitate de șef de șantier, răspund penal pentru că, prima nu a instituit un sistem eficace de control privitor la activitatea muncitorilor aflați în șantier, iar al doilea nu a supravegheat în mod corespunzător respectarea regulilor specifice domeniului de activitate, omisiuni care au determinat prăbușirea unei schele greșit montate și pierderea vieții unui muncitor, în data de 21 ianuarie 2014.

Având în vedere datele și împrejurările prezentate mai sus, trebuie să răspundeți motivat la următoarele întrebări:

Lucrarea profesională 10

Care este legea penală mai favorabilă?

Lucrarea profesională 11

Dacă Societatea K poate fi trasă la răspundere penală?

Lucrarea profesională 12

Arătați dacă infracțiunile din culpă pot fi săvârșite în coautorat?